

2015-01-21 06:00

2015-01-21 09:22

World Economic Forum – och Fröding i Davos

Debatt:

Att ekonomisk och ekologisk tanke så länge varit åtskild, och att de ekonomiska fakulteterna vid universiteten fortsätter betrakta naturen som enbart naturresurs, är för många ekologer en gåta, skriver Rolf Erik Solheim.

World Economic Forum startar i Davos i dag. Här möts årligen statsledare, finanse experter och industrimagnater för att diskutera var världen befinner sig och vart den är på väg. Redan 15 januari presenterades den årliga rapporten Global Risks som är vår tids mest omfattande översikt över de gigantiska utmaningar mänskligheten står inför. Ingen motsvarighet finns till detta arbete med att placera 31 av mänsklighetens största hot på en karta över sannolikhet och konsekvens de nästa tio åren. 900 av världens främsta specialister har tagit del.

Konklusionen på rapporten kan sägas vara den samma som under presskonferensen i fjol: För att kunna lösa de enorma problem vi står inför krävs ett globalt samarbete på kors och tvärs mellan människor, företag, koncern, politiska partier, etniska grupper, myndigheter, nationer och världsdelar. Något sådant samarbete har tidigare aldrig ägt rum i mänsklighetens historia. Men det stora hindret för detta samarbete är att konkurrensprincipen är fastgrodd i det tankemönster som nu styr världen. Konkurrens om makt, pengar, inflytande, marknadsandelar, guldmedaljer och politiska poster dominerar totalt över samarbete. Även krig skapas av konkurrens om landområden och prestige.

Detta står givetvis inte skrivet på det sättet i WEF-rapporten, men kan läsas mellan raderna. Att skriva detta direkt, ville vara att medge själva det ekonomiska system som WEF är baserat på som direkt eller indirekt orsak till de flesta ekologiska hot i Global Risks.

Att ekonomisk och ekologisk tanke så länge varit åtskild, och att de ekonomiska fakulteterna vid universiteten fortsätter betrakta naturen som enbart naturresurs, är för många ekologer en gåta. Ekonomi som disciplin har vid de flesta lärosäten varit fränkopplad ekologin, och detta har skapat en gräll obalans mellan altruism (samarbete) och egoism (konkurrens).

Ekosystemet som gigantiskt samspel, och själva Jorden som självorganiserande system, visar

hur vår tid har hamnat helt vid sidan av detta samspel och håller även på att blockera för planetens förmåga till självorganisering med en plats för människan.

Hur kan mänskligheten enligt WEF åstadkomma det globala samarbete som krävs i samspel med ekosystemet som enda väg ur svårigheterna när problemen stort sett skapats av just detta ekonomiska system? När ska samtalen börja på universitet och högskolor om att placera ekonomin som disciplin underordnad ekologin?

Kunde Gustaf Frödings livs- och världsåskådning ha påverkat det ekonomiska och ekologiska tankemönstret om han fått tala till statsledare och finanshövdingar som nu samlas i Davos? Kunde hans insikt om balans mellan altruism (samarbete) och egoism (konkurrens) ha visat hur vi kan återställa denna balans? Det visar sig att ny insikt om Frödings världsåskådning, som legat orörd i snart hundra år, säkerligen kommer att spränga gränser hos många om vem han egentligen var, men samtidigt vara en vägledare hur vi måste bete oss på planeten Jorden.

Rolf Erik Solheim

Arvika